

den, jeg har nævnt, fordi jeg troer, det er et saa vigtigt Hensyn, at det af den Grund kunde forsvares at gaae ind paa det Forønskede. Naar man vilde kritisere, saa kunde en offentlig Kritik ikke undgaaes; thi der er jo for 2 à 3 Aar siden — jeg husker ikke bestemt naar — udstedt offentlige Bekjendtgjørelser om, hvor meget Areal eller hvormange Tdr. Hartkorn, — jeg tør heller ikke bestemt sige, om det var det Ené eller det Andet — hver Godseier i Landet havde faaet Bevilling til at inddrage eller havde inddraget. Det foreligger offentligt, og naar man altsaa vil kritisere, saa har man alle de fornødne Materialier dertil. Naar man vil kritisere den gamle Bestyrelse og den store Beredvillighed, der dengang vistés til at yde Godseierne Alt, hvad de forlangte, saa har man de bedste Materialier dertil, og det kan altsaa ikke antages, at min Hensigt var at underkaste disse Bekjendtgjørelser Kritik. Min Hensigt var, at de Paagældende om muligt skulde blive bekjendte med, i hvilken Stilling deres Fæststeder staae, naar de engang gaae bort. Det er ikke i mange af disse Bevillinger bestemt, hvilket Areal Godseieren har Lov til at inddrage af sit Fæstegods, og den ærede Minister meddeelte jo ogsaa, at det Modsatte var Tilfældet med det langt overveiende Antal Tilfælde. Det ansaae den ærede Minister for noget Heldigt; men jeg maa tilføje, at jeg maa ansee det for noget meget Uheldigt; thi derved kommer Sværdet til at hænge over enhver Fæsters Hoved paa hele Godset. Saa snart han i mindste Maade vover at yttre sig eller gjør et Rny, saa trues han med, at Bevillingen skal anvendes paa hans Sted, naar han dør, og det kan han ikke forvare sig imod; thi hvor det er Godseierne tilladt at tage, hvad Areal de ville, der kunne de jo tage dens Areal, som de have Noget imod, og alle Fæsterne ere derved i en Uvisheds-Tilstand, som er meget uheldig. Derksom man kunde faae en saadan Lov sat igjennem, hvorved de, der havde Bevillingen, nødedes til at udpege, hvilket Areal de vilde inddrage, — for Dieblikket kan der jo ikke være Tale derom, men i Fremtiden kan der jo blive Tale derom — vilde det vistnok være meget hensigtsmæssigt. I mange Tilfælde er der knyttet den Betin-

gelse til disse Bevillinger, at der skal opføres eet eller to Huse paa den inddragne Jord; men det er jo indrømmet af Indenrigsministeren her i Salen, at man ikke har nogen betryggende Control med Hensyn til Opfyldelsen af disse Betingelser, og jeg troer, at, naar det rigtig bliver undersøgt af Folk, hvis Alvor det var, saa vilde man finde, at disse Betingelser mangfoldige Steder ikke ere opfyldte i den Udstrækning, som Bevillingen byder. Den ærede Minister talte om, at der i ældre Tid vel fandt saadanne Sammenlægninger Sted, som jeg omtalte, men at det ikke var Tilfældet i den nyere Tid; jeg kjender netop et Tilfælde, som ikke er saamange Aar gammelt, hvor man har tilladt en Godseier at sammenlægge 4 meget gode Bøndergaarde, fordi der skulde drives et meget stort Schæferi, som man sagde, paa den sammenlagte Gaard; der drives imidlertid ikke noget Schæferi derpaa. Jeg troer, at jeg her i al Korthed har anført saa gode og saa vægtige Grunde for Opfyldelsen af det, min Interpellation gaaer ud paa, at jeg troer, den ærede Indenrigsminister idetmindste nærmere vil overveie, om det dog ikke, hvis det ikke var aldeles umuligt, vilde være godt at opfylde, hvad jeg har ønsket.

Indenrigsministeren: Jeg skal tillade mig at bemærke, at det ikke er mig bekjendt, at der har været givet saadanne Fortegnelser over, hvormegent Hartkorn eller boniteret Areal — som det vel maa have været — der har været givet Bevilling til at inddrage, og over hvormegen Inddragelse der har fundet Sted. Naar den ærede Rigsdagsmand har yttret, at det ikke var hans Hensigt at fremkalde Kritik over tidligere meddeelte Bevillinger, saa skal jeg dog, næst at bemærke, at fordi han ikke vil fremkalde en saadan Kritik, saa kunde der dog være Andre, som vilde gjøre det, indrømme, at, naar en saadan Fortegnelse har været givet tidligere, saa bortfalder jo den Hovedgrund for min Bægning, at jeg troede at skylde mine Formænd i Ministeriet og i det forrige Rentekammer, ikke at gjøre et saa usædvanligt Skridt som at bekjendtgjøre visse Dele af Administrationens Virksomhed, naar man ikke troer med Nytte at kunne bekjendtgjøre